

Adam Kęsik:**Nowelizacja ustawy,
zielona księga, zmiany
w sprawozdaniach**

Po ponad roku obowiązywania nowej ustawy o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym nie można odpowiedzieć jednoznacznie, czy się ona sprawdziła, czy spełnia wszystkie oczekiwania naszego środowiska zawodowego. Rok stosowania nowej regulacji to nie jest dużo; dopiero obserwujemy jej działanie w praktyce. Jeszcze nie wszystkie procedury mogły być wykorzystane. Widzimy już jednak pewne sprawy, które wymagają zmiany, dojrzewa też powoli potrzeba dokonania nowelizacji ustawy. Chcemy o tym dyskutować w ramach samorządu, zamierzamy także rozmawiać o niezbędnych korektach z Ministerstwem Finansów, skąd także odbieramy sygnały o planowanej nowelizacji.

Ze wstępnych analiz wynika, że w tym kontekście środowisko biegłych rewidentów rozważyć musi następujące problemy:

- Jak wypełniać, ale także być może modyfikować, procedury związane z oceną pracy firm audytorskich.
- Jaką pozycję winna zajmować Krajowa Rada Biegłych Rewidentów w systemie zapewnienia jakości badania sprawozdań finansowych.
- Jak usprawnić realizowane przez Krajową Komisję Nadzoru zadania kontrolne samorządu wobec biegłych rewidentów.
- Jak doskonaląc działalność organizacyjną samorządu w kontekście wymogów stawianych przez Komisję Nadzoru Audytowego.
- Jak powinny kształtować się relacje pomiędzy organami nadzoru samorządowego a Komisją Nadzoru Audytowego.
- Jak zmienić w ustawie status małych firm audytorskich (w tym w odniesieniu do ubezpieczeń), gdyż wymagania ustawy są jednakowe dla wszystkich podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań, podczas gdy nie wszystkie mają jednakowe możliwości.

Samorząd włącza się też w europejskie konsultacje w sprawie projektu zmian w prezentacji sprawozdań finansowych. To jeden z ważniejszych projektów IASB, zakładający wprowadzenie szeregu istotnych i głębokich zmian w stosunku do obowiązujących zasad prezentacji informacji w sprawozdaniach finansowych.

Konieczne jest także włączenie się samorządu w dyskusję zainicjowaną przez Komisję Europejską, która opublikowała zieloną księgę *Polityka badania sprawozdań finansowych: lekcje wyciągnięte z kryzysu*. Dokument ten stawia pytania o zmiany dotyczące roli biegłego rewidenta, zarządzania firmami audytorskimi i ich niezależności, nadzoru nad biegłymi rewidentami, konfiguracji rynku usług biegłych rewidentów, utworzenia jednolitego rynku świadczenia usług badania sprawozdań finansowych, uproszczenia przepisów dla małych i średnich przedsiębiorstw oraz współpracy na rzecz nadzoru nad globalnymi sieciami świadczącymi usługi badania sprawozdań finansowych.

Te i szereg innych ważnych dla naszego środowiska problemów muszą być w najbliższych miesiącach przedmiotem naszej szczególnej refleksji. Będziemy o nich rozmawiać także podczas XI Dorocznej Konferencji Audytingu.

ROZMOWA Z ADAMEM KĘSIKIEM NA STR. 3

Samorząd i KNA uczą się współpracy

ROZMOWA Z WIESŁAWEM SZCZUKĄ, PODSEKRETARZEM STANU W MINISTERSTWIE FINANSÓW, PRZEWODNICZĄCYM KOMISJI NADZORU AUDYTOWEGO

Krzysztof Sobczak: Jak Pan ocenia współpracę z samorządem biegłych rewidentów? Czy w ostatnim okresie następują w tej dziedzinie jakieś zmiany? Na lepsze, czy na gorsze?

Wiesław Szczuka: Ustawa o biegłych rewidentach i ich samorządzie, podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych oraz o nadzorze publicznym weszła w życie w czerwcu 2009 r. Od tego czasu obie strony, tzn. zarówno samorząd biegłych rewidentów, jak i Komisja Nadzoru Audytowego, wciąż uczą się zasad wzajemnej współpracy i poszukują optymalnego modelu realizacji zadań określonych w ustawie. Organy samorządu musiały odnaleźć się w nowej rzeczywistości prawnej, w której z jednej strony uzyskały dodatkowe uprawnienia związane, między innymi, z wykonywaniem w ramach nadzoru publicznego kontroli w firmach audytorskich, a z drugiej strony same poddane zostały ściślejszemu nadzorowi niż na gruncie poprzednio obowiązujących przepisów. Z kolei Komisja musiała nie tylko stworzyć ramy proceduralne dla swojego działania, ale także podjąć próbę jak najbardziej precyzyjnego określenia swych oczekiwań wobec organów samorządu.

Jak to zwykle bywa po utworzeniu nowych instytucji, wypracowanie odpowiedniego modelu współpracy nie jest rzeczą łatwą i w takim procesie trudno jest uniknąć pewnych błędów i napięć, które po części wynikają z samej natury relacji pomiędzy nadzorującym a nadzorowanym. Polska nie jest pod tym względem żadnym wyjątkiem, gdyż z naszych kontaktów z przedstawicielami nadzoru z innych krajów wynika, że ich doświadczenia w procesie budowania pozycji publicznego nadzoru nad działalnością związaną z badaniem sprawozdań finansowych są bardzo podobne do naszych. Jestem jednak przekonany, że na bazie dotychczasowych osiągnięć, i przy dobrej woli obu stron, możliwe będzie umocnienie dobrych relacji z samorządem zawodowym biegłych rewidentów, co w dłuższej perspektywie niewątpliwie przyczyni się do poprawy jakości rewizji finansowej w Polsce. Nie wykluczam jednak, że dla osiągnięcia tego celu konieczne będzie też dokonanie pewnych zmian legislacyjnych.

DOKOŃCZENIE NA STRONIE 4

Unijna zielona księga do dyskusji

Komisja Europejska opublikowała w październiku zieloną księgę pod tytułem: *Polityka badania sprawozdań finansowych: lekcje wyciągnięte z kryzysu*.

Dokument ten zawiera tezy i pytania dotyczące m.in. takich tematów jak cel badania sprawozdań finansowych, metodyka badania, rozbieżność oczekiwań użytkowników sprawozdań finansowych z celami badania, komunikacja biegłych rewidentów ze stronami zainteresowanymi wynikami badania. Pod dyskusję poddawane są też zasady zarządzania firmami audytorskimi i ich niezależność oraz środki, jakie należy przewidzieć na integrację i zacieśnienie współpracy w zakresie nadzoru nad firmami audytorskimi na szczeblu Unii Europejskiej. Komisja Europejska zachęca też do dyskusji o konfiguracji rynku usług biegłych rewidentów i zagrożeniach systemowych z tym związanych, a także o środkach, jakie mogłyby podnieść jakość nadzoru biegłych rewidentów na świecie poprzez współpracę międzynarodową.

W samorządzie biegłych rewidentów został już rozpoczęty proces konsultacji dotyczących też zawartych w zielonej księdze. Koordynuje go Komisja KRBR ds. współpracy międzynarodowej, która opublikowała tekst na stronie internetowej i zaprasza wszystkich biegłych rewidentów do dyskusji nad nim.

WIĘCEJ NA STR. 6

Minął rok

W ciągu roku, jaki minął od poprzedniego spotkania w Jachrance, w samorządzie biegłych rewidentów miało miejsce wiele ważnych wydarzeń. Odbył się Nadzwyczajny Krajowy Zjazd, powołana została nowa Komisja Egzaminacyjna, Minister Finansów wydał rozporządzenie w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia, prowadzone były konsultacje Międzynarodowego Standardu Sprawozdawczości Finansowej dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw, IFAC przedstawił dokument pod tytułem *Wskazówki dotyczące efektywnego stosowania MSRF*, odbywały się szkolenia kontrolerów i wizytatorów, wyznaczony został termin VII Krajowego Zjazdu Biegłych Rewidentów.

WIĘCEJ NA STRONACH 6-9

Za pół roku VII Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów

Krajowa Rada Biegłych Rewidentów podjęła uchwałę w sprawie zwołania w dniach 28–30 czerwca 2011 r. VII Krajowego Zjazdu Biegłych Rewidentów.

KibR

KRAJOWA IZBA BIEGŁYCH REWIDENTÓW

Zjazd, który będzie miał charakter sprawozdawczo-wyborczy, odbędzie się w Warszawie. Poza rozpatrzeniem i zatwierdzeniem sprawozdań z działalności organów KIBR oraz udzieleniem absolutorium osobom wchodzącym w ich skład, Zjazd dokona wyboru nowych władz samorządu oraz przyjmie program działania Krajowej Izby Biegłych Rewidentów na kolejną kadencję. Krajowe Zjazdy odbywają się co cztery lata. Uczestniczą w nich delegaci wybrani przez walne zgromadzenia w regionalnych oddziałach KIBR, w proporcji do ogólnej liczby biegłych rewidentów wpisanych do rejestru, według zasad określonych przez Radę. Łączna liczba delegatów nie może być mniejsza niż 2% biegłych rewidentów. Krajowa Rada podjęła uchwałę, na mocy której łączna liczba delegatów na VII Zjazd będzie wynosić nie mniej niż 4% ogółu biegłych rewidentów, tj. około 300 osób. Walne zgromadzenie będą się odbywały w okresie od 1 marca do 30 kwietnia 2011 r.

KIBR partnerem w europejskich konsultacjach w sprawie projektu zmian w prezentacji sprawozdań finansowych

Konferencja zaplanowana na koniec listopada w Warszawie będzie częścią europejskich konsultacji w sprawie wstępnych założeń zmian proponowanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (IASB). Gospodarzem wydarzenia jest Komitet Standardów Rachunkowości, we współpracy z KIBR i SKwP, a organizatorem Europejska Grupa Doradcza ds. Sprawozdawczości Finansowej (EFRAG).

Prezentacja sprawozdań finansowych to jeden z ważniejszych projektów IASB. Zakłada on wprowadzenie szeregu istotnych i głębokich zmian w stosunku do obowiązujących zasad prezentacji informacji w sprawozdaniach finansowych. – *Brak wspólnego formatu sprawozdania finansowego, niejasne współzależności pomiędzy sprawozdaniami, chociażby w bilansie i rachunku przepływów pieniężnych, agregacja różnych pozycji przy sporządzaniu sprawozdania finansowego, a w efekcie wysoce uproszczone, skondensowane wielkości* – tak podsumowuje konieczność zmian Anna Sirocka, biegły rewident, członkini grupy ekspertów technicznych EFRAG z rekomendacji KIBR.

Krajowa Izba Biegłych Rewidentów bierze udział w promocji konsultacji w Polsce. Do końca października na listę uczestników konferencji wpisało się ponad czterdzieści instytucji, które chcą poznać szczegółowe założenia zmian i zaprezentować swoje stanowisko. – *Tak duże zainteresowanie konsultacjami nie jest dla mnie zaskoczeniem. Dla użytkowników sprawozdań finansowych zmiany oznaczają rewolucję w otrzymywanych informacjach, a dla sporządzających – zmiany w procesach. Przykładowo, rachunek przepływów pieniężnych będzie sporządzany metodą bezpośrednią. Skutkiem zmian będzie również częściowa standaryzacja przy konstruowaniu sprawozdania finansowego. Łatwiejsze będzie ich porównywanie, poprawi się także przejrzystość* – dodaje Anna Sirocka.

Najważniejszym celem konferencji konsultacyjnej będzie wsparcie działań IASB zmierzających do poznania stanowiska europejskich interesariuszy wobec propozycji zmian w sprawozdaniach finansowych. Opinie te zostaną następnie wykorzystane przez IASB przy opracowywaniu ostatecznej wersji projektu nowego standardu. Konsultacje mają również na celu sprawdzenie, w jakim stopniu wstępne stanowisko EFRAG wobec propozycji IASB jest reprezentatywne dla całej Europy.

Anna Sirocka

Biegli o nowych zasadach rewizji finansowej

Około dwóch trzecich biegłych uznaje, że raczej dobrze wprowadzono postanowienia unijnej dyrektywy 2006/43/WE w ustawie o biegłych rewidentach oraz że biegli mieli wpływ na ten proces. Tyle samo biegłych raczej źle ocenia sposób powoływania członków Komisji Nadzoru Audytowego, a główną przyczyną ich niezadowolonia jest zbyt mała liczba przedstawicieli KIBR w tym organie oraz zbyt duża reprezentacja instytucji rządowych. Takie wyniki przynosi ankieta badająca stan i perspektywy rozwoju rewizji finansowej w Polsce. Celem badań przeprowadzonych przez dr. Mariusza Andrzejewskiego z Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie było zapoznanie się z aktualnym stanem rewizji finansowej w Polsce oraz uzyskanie opinii biegłych rewidentów na temat oczekiwanych kierunków ewentualnych zmian tego systemu.

Ze wstępnej analizy wyników tych badań (cały raport zostanie przedstawiony podczas XI Konferencji Audytoringu) dowiadujemy się, że zdecydowana większość biegłych pozytywnie ocenia zasady bezstronności i niezależności oraz wprowadzenie definicji „sieci”. Natomiast zmiany dotyczące Krajowej Komisji Nadzoru są przez biegłych w połowie oceniane dobrze, a w połowie raczej źle. Najwięcej respondentów uważa, że wizytatorzy i kontrolerzy nie powinni być biegłymi rewidentami i powinni być niezależni od innych biegłych rewidentów. Blisko 80 procent biegłych uważa, że zmiana kluczowego biegłego rewidenta co pięć lat w jednostkach zainteresowania publicznego to dobre rozwiązanie i biegli nie widzą konieczności zmian w tym zakresie. Ponad 60% biegłych uważa, że umieszczanie informacji na stronach www przez firmy badające jednostki zainteresowania publicznego nie jest potrzebne. Ponad połowa biegłych rewidentów potwierdziła, że w ich praktyce zawodowej w ponad 50% przypadków ma miejsce sytuacja, w której suma bilansowa oraz

rachunek zysków i strat badanej jednostki są korygowane. Przedmiotem korekt proponowanych przez biegłych rewidentów są najczęściej nieprawidłowości w dokonanych odpisach aktualizujących należności, brak rezerw na świadczenia emerytalne, problemy z ujęciem leasingu, podatkiem odroczonym. Badane jednostki najczęściej zgadzają się z proponowanymi przez biegłych rewidentów korektami i – mniej lub bardziej chętnie – wprowadzają je. Niestety kwestie te są omawiane przede wszystkim przedstawicielami zarządu lub dyrektorem finansowym. Rzadziej naspotkaniach z radą nadzorczą. Badane jednostki najczęściej wprowadzają te korekty w przekonaniu, że działają dla dobra spółki, lub z obawy przed otrzymaniem opinii z zastrzeżeniem lub negatywnej. Większość biegłych rewidentów nie omawia kwestii korekt z właścicielami spółki, prawie połowa uważa, że nie ma takiego obowiązku. Zaledwie 13% biegłych rewidentów uważa, że opinia i raport mogą w pełni zaspokoić potrzeby informacyjne inwestorów. Blisko cztery piąte ankietowanych przyznało, że w ich praktyce zawodowej w ponad 80% wydanych opinii to opinie bez zastrzeżeń. Ponad połowa biegłych rewidentów dobrze lub bardzo dobrze ocenia wszystkie funkcje rewizji finansowej, w tym także funkcję korygującą.

W ankiecie wzięło udział ponad 270 biegłych rewidentów.

Dr Mariusz Andrzejewski – biegły rewident, adiunkt w Katedrze Rachunkowości Finansowej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, kierownik Katedry Bankowości i Finansów w WSBiF w Bielsku-Białej, wiceprezes Regionalnej Rady Biegłych Rewidentów w Krakowie, były wiceminister finansów, członek Rady Naukowej SKwP, autor ponad 70 publikacji naukowych.

Coraz lepsza współpraca z nadzorem. Ale ustawa wymaga nowelizacji

ROZMOWA Z ADAMEM KĘSIKIEM, PREZESEM KRAJOWEJ RADY BIEGŁYCH REWIDENTÓW

Krzysztof Sobczak: Jak Pan ocenia nową ustawę o biegłych rewidentach po ponad roku jej obowiązywania? Sprawdza się, spełnia oczekiwania środowiska zawodowego?

Adam Kęsik: Na to pytanie nie można odpowiedzieć jednoznacznie. Rok stosowania nowej regulacji to nie jest dużo, dopiero obserwujemy, jak to działa w praktyce. Jeszcze nie wszystkie procedury mogły być wykorzystane.

Co na przykład w ciągu tego roku nie było jeszcze wykorzystywane?

To nie tak, że wcale nie były stosowane, tylko że efekty niektórych działań, które obecnie są realizowane, będą widoczne dopiero za jakiś czas. Mam na myśli choćby procedury związane z oceną pracy firm audytorskich. Jak to działa, można będzie ocenić dopiero po przeprowadzeniu pewnej liczby kontroli. One są w trakcie realizacji.

Kiedy będą pierwsze wyniki tych kontroli?

W dwa-trzy miesiące po zakończeniu tego roku można będzie mówić o jakichś wiarygodnych ocenach zmian w funkcjonowaniu firm audytorskich i wpływu nowej ustawy na ich działalność.

Mówimy o nadzorze samorządowym?

Tak, mam na myśli Krajową Komisję Nadzoru, która została utworzona w naszym samorządzie.

I ta komisja prowadzi obecnie kontrole?

Tak, te kontrole właśnie trwają.

Ale uprawnienie do kontrolowania firm audytorskich ma też Komisja Nadzoru Audytowego. Czy ona jest aktywna w tej dziedzinie?

Owszem, ale szczególnie w zakresie oceny organów samorządu biegłych rewidentów.

A przede wszystkim w odniesieniu do aktów prawnych ogłaszanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów.

Komisja sprawdza każdy dokument, każdą decyzję KIBR?

Tak rzeczywiście jest.

I jak ta kontrola wypada? Czy w ciągu tego roku były jakieś decyzje zakwestionowane przez Komisję Nadzoru Audytowego?

Dość często bywa tak, że organ nadzoru ma inne zdanie niż organ samorządu, ale staramy się wtedy szukać kompromisu, wypracować rozwiązanie nas satysfakcjonujące, a jednocześnie do przyjęcia przez Komisję. Praktycznie we wszystkich takich przypadkach udało się uzgodnić ostateczną wersję dokumentów, więc w efekcie w ciągu tego minionego roku nie doszło nigdy do takiej sytuacji, by rozbieżności pomiędzy kierownictwem samorządu i organem nadzoru publicznego musiały być rozstrzygane przed sądem.

Czy to już stwarza jakiś standard dobrej współpracy pomiędzy samorządem zawodowym i organem nadzoru? Kształtuje się jakaś dobra praktyka?

W mojej ocenie ta współpraca nabiera coraz bardziej konkretnego wymiaru, potrafimy się coraz szybciej porozumiewać, zaczynamy już mieć wspólny język.

Czy po roku funkcjonowania ustawy można już mówić o jakichś jej słabościach?

Owszem. Jest na przykład problem małych firm. Wymagania ustawy są jednakowe dla wszystkich firm audytorskich, podczas gdy nie wszystkie z nich mają jednakowe możliwości. Ponad 75% firm audytorskich to jednoosobowe działalności gospodarcze. Ustawa w ogóle nie różnicuje podmiotów, które podlegają identycznym regulacjom bez względu na wielkość. Poważnym mankamentem jest chociażby kwestia ubezpieczeń. Minimalne wynosi 400 tysięcy euro i jest zupełnie niedostosowane do skali działalności wielu podmiotów.

A tymczasem nie można porównywać firm z milionowymi przychodami z tymi, które mają przychody na poziomie kilkudziesięciu tysięcy złotych. W efekcie niektóre małe firmy stają się niekonkurencyjne, ich liczba spadła w ciągu roku o około setkę.

Czy tu jest postulat, by zmienić przepis ustawy? W jaki sposób?

Tak, należałoby limity ubezpieczeniowe dostosować do wielkości firm. Być może dla niektórych mogłyby one być nawet wyższe, ale dla większości powinny być mniejsze. Tu potrzebne jest bardziej elastyczne rozwiązanie.

Mówi się też o problemie biegłych rewidentów, którzy zakończyli działalność zawodową. Oni są teraz niejako zmuszeni do wystąpienia z samorządu.

Rzeczywiście tak jest i dotyczy to tych, którzy ze względu na wiek lub sytuację zdrowotną nie wykonują i nie zamierzają wykonywać zawodu, a chcą pozostać w samorządzie. Rygorystyczne warunki nałożone przez ustawę są nie do zaakceptowania. Samorząd nadzorowany przez Komisję Nadzoru Audytowego niejako wbrew idei samorządności nie ma możliwości złagodzenia tych zasad. Statystyki mówią same za siebie. W okresie obowiązywania nowej ustawy organizację opuściło 461 członków, z których ponad 90% to osoby, które ukończyły sześćdziesiąty rok życia. Dlatego uważamy, że w tej części ustawa powinna być zmieniona, by dopuszczała przynależność takich osób do samorządu, na przykład jako członków honorowych. Ale bez tych wszystkich obciążeń, które dotyczą aktywnych biegłych rewidentów, jak choćby obowiązkowe szkolenia. Uważamy też, że decyzja w tej sprawie powinna pozostawać w wyłącznej kompetencji samorządu zawodowego.

Czy Krajowa Rada próbowała już coś zrobić w tym zakresie?

Tak, na początku października podjęliśmy uchwałę dającą biegłym rewidentom niewykonującym zawodu i utrzymującym się wyłącznie z emerytury lub renty możliwość ubiegania się o zwolnienie z odbycia obowiązkowego szkolenia, a tym samym możliwość pozostawania członkiem samorządu (a więc także biegłym rewidentem) bez konieczności wypełniania tego obowiązku. Uchwała ta jest teraz oceniana przez Komisję Nadzoru Audytowego. Nie znamy jeszcze decyzji w tej sprawie, spodziewamy się jej na początku listopada, Komisja ma bowiem 30 dni na zajęcie stanowiska. Mam nadzieję, że zostanie to zaakceptowane.

Z tego widać, że są już pewne sugestie co do ewentualnej nowelizacji ustawy. Jest taki zamiar? Samorząd występuje o to do Ministerstwa Finansów?

Mamy zamiar wyjść z takimi sugestiami, zebrałiśmy na ten temat opinie w środowisku, m.in. z naszych regionalnych oddziałów. Ale też wiemy, że zamiar taki dojrzewa w resorcie finansów i w ciągu następnego roku może przybrać realne kształty.

Docierają do Krajowej Rady jakieś informacje o kierunkach ewentualnych zmian?

Oficjalnie nie, możemy się tylko ich domyślać. Praktyka jest taka, że samorząd otrzyma do konsultacji projekt, gdy zostanie on już opracowany. Wtedy przedstawimy swoją opinię o nim i zaprezentujemy propozycje samorządu biegłych rewidentów co do ewentualnej nowelizacji ustawy.

PAŃSTWOWY NADZÓR I SAMORZĄD UCZĄ SIĘ WSPÓŁPRACY

ROZMOWA Z WIESŁAWEM SZCZUKĄ, PODSEKRETARZEM STANU W MINISTERSTWIE FINANSÓW, PRZEWODNICZĄCYM KOMISJI NADZORU AUDYTOWEGO

DOKOŃCZENIE ARTYKUŁU ZE STRONY 1

Czy Komisja często musi ingerować w decyzje samorządu, podważać uchwały?

Z informacji publikowanych przez KNA wynika, że Komisja, działając w oparciu o przesłanki sprecyzowane w ustawie, dość często musiała korzystać z instrumentu zgłaszania zastrzeżeń do tych uchwał samorządu, które podlegają zatwierdzeniu przez KNA. Dość liczne były też przypadki, w których Komisja stwierdziła konieczność zaskarżenia, poprzedzonego zwykle wezwaniem do usunięcia uchybień, pozostałych rodzajów uchwał. Niektóre z kwestionowanych uchwał miały charakter systemowy i były ważne dla funkcjonowania samorządu biegłych rewidentów. Uchwały, takie jak na przykład krajowe standardy rewizji finansowej, były przyjmowane przez samorząd z dużym opóźnieniem, a ich zatwierdzenie przez KNA było możliwe dopiero po uwzględnieniu przez samorząd zastrzeżeń o charakterze merytorycznym i formalno-prawnym. Szczególnie dotkliwie dla sprawnego funkcjonowania samorządu, a przez to również dla efektywnego sprawowania nadzoru, było kilkumiesięczne opóźnienie w przyjęciu statutu Krajowej Izby Biegłych Rewidentów. Do połowy października tego roku właściwe organy KIBR nie wypełniły jeszcze statutowego obowiązku uchwalenia regulaminów działania, co również utrudnia działanie zarówno samorządu, jak i KNA.

Jak Pan ocenia samorządowy nadzór nad pracą firm audytorskich? Czy jest on wystarczający, czy może potrzebne są ingerencje organu państwowego?

Trzeba podkreślić, że zakres zadań z obszaru nadzoru publicznego nad rewizją finansową powierzonych samorządowi biegłych rewidentów jest w Polsce szerszy niż w wielu innych państwach Unii Europejskiej. Przyjęcie takiego rozwiązania pociąga jednak za sobą zwiększoną odpowiedzialność KIBR i oczekiwanie, że zadania te wykonywane będą z zachowaniem najwyższych standardów.

Członkowie KNA z dużym niepokojem przyjmują do wiadomości fakt, że zatwierdzony przez Komisję plan kontroli w firmach audytorskich niemal na pewno nie zostanie w tym roku wykonany. Przedstawiono ostatnio przez Krajową Komisję Nadzoru korektę tego planu nie uzyskała akceptacji KNA, ale nie zmienia to faktu, że powstałych do tej pory opóźnień nie da się już do końca roku nadrobić. Niestety okazało się, że dopiero po aktywnym włączeniu się KNA udało się w ramach samorządu wypracować rozwiązania organizacyjne i prawne, które doprowadziły do uruchomienia kontroli. Liczymy teraz na to, że po przewyżczeniu tych przeszkód i po sfinalizowaniu przez KKN rekrutacji kolejnych kontrolerów uda się dość znacząco zintensyfikować proces przeprowadzania kontroli. W kolejnych latach konieczne będzie nadrobienie powstałych zaległości, tak aby wypełnić ustawowe wymogi dotyczące przeprowadzania kontroli co trzy lata w firmach badających jednostki zainteresowania publicznego i co sześć w pozostałych jednostkach.

Jednocześnie KNA zmierzać będzie do skorzystania z ustawowych uprawnień do przeprowadzania własnych kontroli w reakcji na informację o nieprawidłowościach w działaniach firm audytorskich. Zanim do tego dojdzie, zamierzamy w pierwszej kolejności skorzystać z możliwości delegowania obserwatorów KNA do uczestniczenia w kontrolach przeprowadzanych przez przedstawicieli samorządu.

Czy po ponad roku obowiązywania nowej ustawy o biegłych rewidentach można już formułować oceny co do jej jakości? Jak się sprawdza w praktyce?

Warto przypomnieć, że główną przyczyną przyjęcia obecnie obowiązującej ustawy był obowiązek implementacji przepisów zawartych w uchwalonej w maju 2006 r. przez Parlament i Radę UE Dyrektywy WE/43/2006. Skutkiem transpozycji tych przepisów było wprowadzenie w obszarze rewizji finansowej wielu całkowicie nowych rozwiązań systemowych i konieczność stworzenia nowej instytucji nadzoru publicznego w postaci KNA. Pomimo krótkiego okresu funkcjonowania tych nowych przepisów, już ujawniła się potrzeba doprecyzowania lub uszczegółowienia części z nich, co jest zjawiskiem dość częstym przy konfrontacji zamysłów regulatora z praktyką życia gospodarczego.

Czy brana jest pod uwagę nowelizacja ustawy? Czy trwają prace nad takim projektem?

Tak. W Ministerstwie Finansów dość mocno zaawansowane są już prace nad projektem nowelizacji ustawy z 7 maja 2009 r. Zgodnie z przyjętymi przez rząd zasadami prowadzenia tego rodzaju prac w pierwszej kolejności opracowane zostaną założenia, które, po ich przyjęciu przez Radę Ministrów, posłużą do sporządzenia przez Rządowe Centrum Legislacji propozycji konkretnych zapisów ustawowych.

Na jakim etapie są te prace?

Mamy już wstępne założenia. Prawnicy z naszego ministerstwa dokonują jeszcze ostatniego ich przeglądu i nie później niż w pierwszej połowie listopada chcemy skierować je do konsultacji zewnętrznych.

A kiedy dostanie je samorząd biegłych rewidentów?

Właśnie wtedy. Mamy obowiązek przedstawić te założenia innym resortom, ale zdajemy sobie sprawę z tego, że najbardziej zainteresowany proponowanymi zmianami jest samorząd zawodowy, więc będziemy oczekiwali z jego strony uwag i własnych propozycji.

W samorządzie biegłych rewidentów również pojawiają się propozycje pewnych zmian w ustawie.

Czy Ministerstwo Finansów zna te propozycje?

Do tej pory organy samorządu nie przedstawiły formalnie Ministerstwu Finansów żadnych propozycji tego rodzaju. Zakładam jednak, że po przekazaniu oficjalnego projektu założeń do konsultacji społecznych Krajowa Izba Biegłych Rewidentów, jako główny podmiot zainteresowany propozycjami zmian w ustawie, konstruktywnie włączy się do procesu uzgodnień i w pełni skorzysta z możliwości zgłaszania swych uwag i propozycji. Podobne oczekiwania formułujemy również pod adresem wszystkich innych instytucji i podmiotów, które zaproszone zostaną do udziału w procesie konsultowania nowych rozwiązań legislacyjnych. Liczymy na to, że zgłaszane w trakcie konsultacji uwagi i wnioski pozwolą na udoskonalenie proponowanych przepisów i na jak najlepsze uwzględnienie sytuacji podmiotów, do których te przepisy będą skierowane. Warto bowiem przypomnieć, że w rezultacie implementacji przepisów wspólnotowych zawód biegłego rewidenta, jako zawód zaufania publicznego, został poddany wielu nowym wyzwaniom. Chciałbym jednak podkreślić, że rozważana nowelizacja ustawy nie będzie naruszać jej fundamentów i nawet jeśli obejmie dość dużą liczbę artykułów, to przewidywane zmiany będą w głównej mierze zmierzały do skorygowania i uzupełnienia istniejących przepisów. Zmiany te będą obejmowały, m.in. doprecyzowanie procedur związanych z systemem kontroli zapewnienia jakości i systemem postępowania dyscyplinarnego oraz doprecyzowanie przepisów niezbędnych dla prawidłowego wykonywania zawodu biegłego rewidenta i działalności podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych.

W kręgach samorządu biegłych rewidentów słyszy się czasem opinie, że publiczny nadzór nieco ich uwiera. Czy wystarczyłby tylko nadzór samorządowy? Jak pogodzić prawo grupy zawodowej biegłych rewidentów do samorządności, z koniecznością sprawowania nadzoru przez organ publiczny?

Ponownie zwracam uwagę, że sprawowanie nadzoru publicznego przez Komisję Nadzoru Audytowego, która jest organem zewnętrznym i niezależnym, wynika z transpozycji unijnej Dyrektywy 43, która zobowiązała państwa członkowskie UE do wprowadzenia systemu nadzoru publicznego do ich porządku prawnego. W związku z tym konieczne było też utworzenie niezależnego organu publicznego nadzoru. Zatem kwestia funkcjonowania publicznego nadzoru została już jednoznacznie przesądzona i nie ma w tym obszarze pola do dalszych dyskusji. Przykre doświadczenia w obszarze rewizji finansowej, z jakimi mieliśmy do czynienia w ciągu ostatnich kilku lat, istotnie zmieniły podejście do świadczenia usług audytorskich i dość wyraźnie wskazały, że samorządowy

nadzór nad zawodem biegłego rewidenta i działalnością firm audytorskich okazał się niewystarczający. Stąd też pojawiła się potrzeba wprowadzenia niezależnego nadzoru publicznego, który z założenia również ma służyć dobrze rozumianym interesom środowiska biegłych rewidentów. Co więcej, opublikowana niedawno przez Komisję Europejską zielona księga na temat polityki badania sprawozdań finansowych przedstawia do rozważenia szereg propozycji dalszego wzmocnienia regulacji tego obszaru rynku, w tym możliwość stworzenia nowej instytucji nadzoru na szczeblu europejskim.

Polski samorząd nie powinien więc narzekać na nadmierny nadzór ze strony państwa?

Ustawodawca obdarzył samorząd dużą dozą zaufania, powierzając mu także wypełnianie pewnych funkcji należących do szeroko rozumianej sfery nadzoru publicznego, takich jak prowadzenie rejestru biegłych, czy też przeprowadzanie kontroli w jednostkach zainteresowania publicznego. Ta rola samorządu została przez nową ustawę wzmocniona, więc, jak zwykle w takich przypadkach, wiąże się z tym także zwiększona odpowiedzialność. Jeśli komuś powierzono zadania publiczne, to musi je na odpowiednim poziomie i w odpowiednim czasie wykonywać. Mogę powiedzieć, że nasze doświadczenia dotyczące relacji z samorządem są bardzo podobne do tego, co dzieje się w innych krajach. Dotyczy to szczególnie naszych zachodnich sąsiadów, czyli Niemiec, gdzie system nadzoru jest bardzo zbliżony do naszego. Powstanie nowych organów i nowych zasad nadzoru nad działalnością biegłych rewidentów zawsze narusza część zastygłych interesów, co zwykle budzi pewien opór. Trzeba jednak pokazać temu środowisku, że jest piecza publiczna nad tym, co ono robi. W jego dobrze rozumianym interesie. No bo przecież cały zamysł powstania publicznego nadzoru zrodził się po głośnych skandalach typu Enron czy Parmalat, a rozpoczęty przed dwoma laty globalny kryzys gospodarczy jeszcze bardziej wzmocnił potrzebę utworzenia takiego nadzoru. Na szczęście w Polsce udało się uniknąć większych skandali, ale również na naszym rynku działały podmioty, które były w nie zaangażowane w innych krajach. Warto podkreślić, że główną rolą publicznego nadzoru jest zarówno zapewnienie spokoju tym, którzy korzystają z usług biegłych rewidentów, jak i odbudowa zaufania do tej profesji.

Czy po przeszło roku działania nowych regulacji problemów jest mniej czy więcej? Czy kończą się już, mówiąc kolokwialnie, bóle porodowe?

Ja mógłbym użyć innego kolokwializmu: im dalej w las, tym więcej drzew. Czyli im bardziej wchodzimy w tę materię, tym wyraźniej widzimy pojawiające się problemy. Ale to skłania nas do refleksji nie tylko takiej, że nie wszystko sprawnie działa we współpracy KNA z samorządem, ale też że być może nasza rola powinna zostać nieco inaczej zdefiniowana. W tej chwili rzeczywiście patrzmy niemal na każdy krok samorządu i analizujemy każdą uchwałę, więc całkiem zasadne jest pytanie, czy taka dokładność i szczegółowość są niezbędne. Zastanawiamy się nad tym także w kontekście wspomnianej wcześniej nowelizacji ustawy.

Brane jest pod uwagę pewne osłabienie nadzoru publicznego?

W żadnej mierze nie chodzi o osłabienie nadzoru, ale o uczynienie go bardziej efektywnym i bardziej skupionym na osiągnięciu najważniejszych celów. Nie będziemy wprowadzać żadnych gruntownych reform, bo nie ma takiej potrzeby. Unijna dyrektywa daje jednak krajom członkowskim dość dużą swobodę co do sposobu organizowania nadzoru i w tych ramach możemy się poruszać. W niektórych krajach, jak na przykład w Danii, samorząd nie pełni żadnych funkcji z zakresu nadzoru publicznego, a w innych, tak jak choćby w Wielkiej Brytanii, nadzór w dużej mierze opiera się na działaniach organizacji samorządowych, które mają w tym kraju bardzo długie tradycje.

W Brukseli mówi się m.in. o pewnych ograniczeniach dla dużych firm audytorskich. Jakie jeszcze zmiany wchodzi w grę i jakie jest stanowisko polskiego rządu w tej sprawie?

Jeszcze nie mamy kompleksowego stanowiska, ale na bieżąco w ramach grupy roboczej EGOAB będziemy prezentować swoje opinie w odniesieniu do konkretnych problemów. Mamy jeszcze czas do 8 grudnia tego roku, aby przekazać stanowisko w stosunku do tej i propozycji zawartych we wspomnianej już tzw. zielonej księdze.

To jest nie tylko problem dużych firm audytorskich, ale także sprawy związane na przykład z określeniem roli biegłych rewidentów w procesie sprawdzania rzetelności sprawozdań finansowych. Bardzo istotne jest pytanie, czy mają oni patrzeć tylko na formę, czy także na treść tych dokumentów. Czy audytorzy powinni tylko analizować dokumenty pod względem ich poprawności formalnej, tzn. czy sprawozdanie zostało sporządzone zgodnie z przepisami i nie zawiera błędów, czy też powinni również sprawdzać, czy odzwierciedla ono rzeczywisty przebieg procesów gospodarczych. Wydaje się, że treść powinna być bardziej istotna od formy, gdyż sprawdzenia zgodności z przepisami mogłyby w większości wypadków dokonać służby wewnętrzne badanych podmiotów.

Ale jednym z ważnych elementów do rozważenia jest też problem koncentracji na rynku audytu. Jeśli na 100 największych firm z giełdy londyńskiej aż 99 jest badanych przez którąś z firm z tzw. wielkiej czwórki, to jest to pewien problem. My w Polsce tego aż tak bardzo jeszcze nie odczuwamy, ale te firmy są przecież obecne również w naszym kraju. W zielonej księdze przedstawione są, m.in. propozycje wprowadzenia obowiązkowej rotacji firm audytorskich, czy też przyjęcia zasady przeprowadzania audytu dużych podmiotów przez konsorcja składające się z dużych i małych firm audytorskich. Komisja Europejska zastanawia się także nad ewentualnym wprowadzeniem wspólnego unijnego nadzoru nad rynkiem usług audytorskich, który obecnie nadzorowany jest tylko na poziomie krajowym.

Rozmawiał: Krzysztof Sobczak

Minął rok

Nadzwyczajny Zjazd

W dniach 23–24 listopada 2009 roku oraz 21–22 marca 2010 roku w Jachrance k. Warszawy obradował Nadzwyczajny Krajowy Zjazd Biegłych Rewidentów. Zjazd uchwalił: statut Krajowej Izby Biegłych Rewidentów, podstawowe zasady gospodarki finansowej i zasady ustalania składek członkowskich biegłych rewidentów.

Komisja Egzaminacyjna powołana

W dniu 2 grudnia 2009 r. Minister Finansów powołał nową Komisję Egzaminacyjną. W jej skład weszło: dziesięciu przedstawicieli ministra: Dorota Będzia, Beata Bułchaków, dr Teresa Cebrowska, Katarzyna Dębska, prof. dr. hab. Antoni Hanusz, dr Renata Hayder, prof. dr. hab. Irena Olchowicz, prof. dr. hab. Gertruda Krystyna Świdarska (wyznaczona przez ministra na przewodniczącą Komisji), Magdalena Witkowska-Gwizda, Bożena Zwolenik; siedmiu przedstawicieli rekomendowanych przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów (KRBR): Ryszard Gorycki, Antoni Kwasiborski, prof. dr. hab. Zbigniew Messner, dr Józef Pfaff, Franciszek Wąla, Krystyna Wąlkowiak-Szwier, dr Joanna Wielgowska-Leszczynska; dwóch przedstawicieli rekomendowanych przez Komisję Nadzoru Finansowego: dr Małgorzata Burzyńska, Piotr Staszkiwicz.

Do zadań Komisji należy, m.in.: przeprowadzanie egzaminów dla kandydatów na biegłych rewidentów, stwierdzanie odbycia praktyki i aplikacji, ustalanie pytań testowych, zadań sytuacyjnych oraz przygotowywanie zestawów egzaminacyjnych. Kadencja Komisji trwa cztery lata. Pierwsze posiedzenie odbyło się 18 grudnia 2009 r.

Dokumenty do nowej ustawy

W związku z wejściem w życie nowej ustawy Krajowa Rada Biegłych Rewidentów uchwaliła, a Komisja Nadzoru Audytowego zatwierdziła następujące dokumenty:

- krajowe standardy rewizji finansowej (zastępujące dotychczasowe normy wykonywania zawodu biegłych rewidentów);
- zasady wewnętrznej kontroli jakości podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych;
- zasady etyki zawodowej biegłych rewidentów (zastępujące dotychczasowy Kodeks etyki zawodowej biegłych rewidentów);
- regulamin postępowania dyscyplinarnego wobec biegłych rewidentów;
- zasady obligatoryjnego doskonalenia zawodowego dla biegłych rewidentów, jego zakres tematyczny oraz minimalną liczbę godzin, a także zasady uzyskiwania uprawnień do przeprowadzania szkoleń;
- regulamin działania Komisji Egzaminacyjnej oraz dokumenty regulujące postępowanie kwalifikacyjne dla kandydatów na biegłych rewidentów, m.in. szczegółowy zakres tematyczny egzaminów, zasady dokumentowania praktyki i aplikacji, ramowy harmonogram przeprowadzania postępowania kwalifikacyjnego itd.

ZIELONA KSIĘGA

INICJUJE DEBATĘ O ZAWODZIE BIEGŁEGO REWIDENTA

Komisja Europejska 13 października 2010 r. opublikowała zieloną księgę pod tytułem: *Polityka badania sprawozdań finansowych: lekcje wyciągnięte z kryzysu*.

Dokument ten inicjuje debatę w sprawie roli biegłego rewidenta, zarządzania firmami audytorskimi i ich niezależności, nadzoru nad biegłymi rewidentami, konfiguracji rynku usług biegłych rewidentów, utworzenia jednolitego rynku świadczenia usług badania sprawozdań finansowych, uproszczenia przepisów dla małych i średnich przedsiębiorstw, oraz małych i średnich firm audytorskich, a także współpracy na rzecz nadzoru nad globalnymi sieciami świadczącymi usługi badania sprawozdań finansowych.

Komisja uważa, że dotąd niewiele uwagi poświęcono sposobom udoskonalenia działalności biegłych rewidentów w celu zwiększenia stabilności finansowej.

Debata dotyczy w głównej mierze roli i zakresu badania sprawozdań finansowych w ogólnym kontekście reformy regulacji rynku finansowego. Zielona księga zawiera zawiera omówienie zaprezentowanych poniżej tematów i dotyczących ich pytania.

Rola biegłego rewidenta

Tematami do dyskusji są: cel badania sprawozdań finansowych, metodyka badania, rozbieżność pomiędzy oczekiwaniami użytkowników sprawozdań finansowych a celami badania, komunikacja biegłych rewidentów ze stronami zainteresowanymi wynikami badania sprawozdań finansowych, terminy badania sprawozdań, wdrożenie MSRF w UE.

Zarządzanie firmami audytorskimi i ich niezależność

Pytania Komisji Europejskiej dotyczą: wyboru biegłego rewidenta, rotacji biegłych rewidentów, rotacji firm audytorskich, maksymalnego wyznaczenia, jakie firma audytorska może uzyskać od jednego klienta, sprawozdań finansowych firm audytorskich, pozyskiwania kapitału przez firmy audytorskie ze źródeł zewnętrznych.

Nadzór publiczny

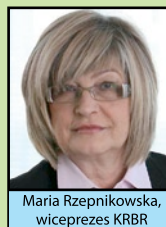
Debata dotyczy środków, jakie mogłyby służyć integracji i zacieśnieniu współpracy w zakresie nadzoru nad firmami audytorskimi na szczeblu Unii Europejskiej oraz konsolidacji i komunikacji między biegłymi rewidentami dużych spółek notowanych na giełdzie a organem regulacyjnym.

Koncentracja i struktura rynku

Tematami poddanymi dyskusji są: konfiguracja rynku usług biegłych rewidentów i zagrożenia systemowe z tym związane, obowiązkowe konsorcja firm audytorskich, preferowanie wielkiej czwórki, konsolidacja dużych firm audytorskich.

Green Paper – zaproszenie do konsultacji

Opublikowana przez Komisję Europejską zielona księga zainicjowała szerokie konsultacje, zachęcając do zgłaszania opinii i uwag uczestników życia gospodarczego UE, w tym również biegłych rewidentów. Proces konsultacyjny wewnątrz polskiego samorządu biegłych rewidentów został już rozpoczęty, a koordynuje go Komisja KRBR ds. współpracy międzynarodowej. Z jej inicjatywy na stronie internetowej samorządu umieszczony został tekst Green Paper wraz z zaproszeniem skierowanym do wszystkich biegłych rewidentów oraz firm audytorskich do przesyłania swoich uwag i komentarzy na adres International@kibr.org.pl do 12 listopada. W komentarzu do Green Paper KRBR przedstawi stanowisko i opinie środowiska polskich biegłych rewidentów w poruszonych sprawach, w szczególności odpowiedniości stosowania MSRF przy badaniu wszystkich sprawozdań finansowych, uproszczeniu badań sprawozdań finansowych w sektorze MŚP oraz społecznej roli biegłego rewidenta w gospodarce zagrożonej kryzysami finansowymi.

Maria Rzepnikowska, wiceprezes KRBR

Utworzenie rynku europejskiego

Dyskusja dotyczyć ma zwiększenia transgranicznej mobilności biegłych rewidentów, maksymalnej harmonizacji w połączeniu z jednolitym paszportem europejskim dla biegłych rewidentów i firm audytorskich.

Uproszczenie: małe i średnie przedsiębiorstwa oraz firmy audytorskie

Pytania Komisji Europejskiej dotyczą ograniczonego badania, przeglądu ustawowego.

Współpraca międzynarodowa

Debata dotyczy środków, jakie mogłyby podnieść jakość nadzoru biegłych rewidentów na świecie poprzez współpracę międzynarodową.

Opracowała: Maria Rzepnikowska

KIBR PARTNEREM CYKLU SEMINARIÓW PULSU BIZNESU

Blisko półtora tysiąca małych i średnich przedsiębiorców spotka się z biegłymi rewidentami podczas cyklu seminariów edukacyjnych „Kapitał i bezpieczeństwo Twojej firmy”.

Projekt realizowany jest we współpracy z bankiem i towarzystwem ubezpieczeniowym. Seminaria potrwają do czerwca 2011 r., odbywają się na terenie całego kraju, w blisko czterdziestu miastach Polski. Uczestniczą w nich w większości małe i średnie firmy. Firmą odpowiedzialną za kontakty i zapraszanie przedsiębiorców jest INFORMEDIA, dywizja konferencyjna Pulsu Biznesu. KIBR reprezentują biegli rewidentzi z regionu, w którym odbywa się dane seminarium.

Seminaria realizowane są w ramach przyjętej przez KRBR strategii public relations dla KIBR. Ich celem jest budowanie świadomości przedsiębiorców, że użyteczność biegłych rewidentów wykracza dalece poza badanie sprawozdań finansowych. W panelu *Znaczenie i wiarygodność sprawozdań finansowych* prowadzonym przez biegłych rewidentów mowa jest m.in. o czynnikach podwyższających ryzyko nieprawidłowości w informacjach finansowych, a także o roli rewidentów w procesie ograniczania ryzyka biznesowego. *Konstruując program merytoryczny, staraliśmy się stać częścią stereotypu dotyczącym naszego zawodu. Zależało nam na pokazaniu, że biegły rewident to ekspert, który może świadczyć szereg usług doradczych, minimalizować bieżące ryzyko funkcjonowania biznesu, a nie tylko potwierdzać informacje finansowe w oparciu o dane z przeszłości* – mówi Józef Król, biegły rewident zaangażowany w projekt.

Opóźnienia kontroli nie tylko z naszej winy. Ale nadrobimy

ROZMOWA Z ANTONIM KWASIBORSKIM, CZŁONKIEM KOMISJI EGZAMINACYJNEJ DLA KANDYDATÓW NA BIEGŁYCH REWIDENTÓW

Komisja Nadzoru Audytowego krytykuje samorząd za to, że jeszcze nie w pełni wywiązuje się ze swoich zadań kontrolno-nadzorczych wobec biegłych rewidentów. Czy ta krytyka jest uzasadniona? Co zawiodło?

Trudno odnieść się do zasadności krytyki, nie znając jej konkretnych powodów, a nawet krytykowanych dziedzin nadzoru, a dziedzin jest wiele. Niektóre poczynania biegłych rewidentów i podmiotów uprawnionych podlegają, jak dotychczas, nadzorowi kameralnemu w siedzibie KIBR, sprawowanemu bieżąco i okresowo, na podstawie dokumentów wpływających do Izby.

Jeśli przedmiotem krytyki jest zaawansowanie kontroli przeprowadzanych w siedzibach podmiotów uprawnionych, to trzeba pamiętać, że dzień wejścia w życie przepisów ustawy o biegłych rewidentach nie był dniem gotowości systemu prawnego regulującego zasady sprawowania nadzoru samorządowego i publicznego, bo dopiero w lutym 2010 r. weszły w życie przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z 15 stycznia 2010 r. w sprawie kontroli wykonywania zawodu przez biegłych rewidentów i działalności podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych. Rozporządzeniem tym wprowadzono nowe, kłopotliwe zasady kontroli. Na przykład takie, że osoba przeprowadzająca kontrolę opracowuje program kontroli, zatwierdzany przez właściwy organ kontroli; w programie zamieszcza się m.in. wskazówki metodyczne, z uwzględnieniem określenia sposobu i techniki przeprowadzania kontroli oraz wskazania problemów, na które należy zwrócić szczególną uwagę w badaniach kontrolnych, a także wykaz przepisów prawnych dotyczących zakresu kontroli, a do tego kontrola jest prowadzona przez co najmniej dwie osoby.

W okresie od lipca 2009 r. do sierpnia 2010 r. Krajowa Komisja Nadzoru podjęła szereg uchwał regulujących szeroko rozumianą problematykę kontroli, a w tym tryb wyboru wizytatorów i kontrolerów, zasady doskonalenia zawodowego kontrolerów i wizytatorów, wzory protokołów kontroli czynności rewizji finansowej wykonanych w trzech okresach, różnych z punktu widzenia obowiązywania standardów rewizji finansowej, wzór protokołu kontroli pozaplanowej. W okresie od lipca 2009 r. do września 2010 r. Komisja Nadzoru Audytowego zatwierdziła wymienione uchwały KKN.

Co zawiodło? Chyba wyobraźnia, bo jest więcej przykładów wskazujących na potrzebę *vacatio legis*, którego zabrakło.

Czy samorząd będzie w stanie nadrobić opóźnienia w realizacji planu kontroli w firmach audytorskich?

W planie kontroli KKN przewidziano przeprowadzenie 8 kontroli w podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych wykonujących czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego i 127 kontroli w innych podmiotach uprawnionych. Zostały zakończone trzy kontrole w podmiotach uprawnionych do badania sprawozdań finansowych wykonujących czynności rewizji finansowej w jednostkach zainteresowania publicznego. W toku są dalsze trzy kontrole.

W innych podmiotach zakończono dwie kontrole, a osiem przeprowadzono i jeszcze nie zakończono. W najbliższych dniach nastąpi ostry start kontroli z udziałem sześćdziesięciu wizytatorów i czterech, a może nawet pięciu kontrolerów.

Nawet jeśli tegoroczny plan kontroli nie zostanie w pełni wykonany, to nie będzie to oznaczać, że nie zostaną dotrzymane ustawowe wymogi odnoszące się do częstotliwości kontroli.

Czy po ponad roku obowiązywania nowej ustawy publiczny nadzór właściwie realizuje swoje zadania?

Ponad rok funkcjonowania nadzoru samorządowego i publicznego w nowych warunkach prawnych, znacząco różniących się od poprzednich, to zbyt krótki okres, aby podejmować próbę oceny. Ponadto trzeba liczyć się z tym, że przygotowywana nowelizacja ustawy wprowadzi zmiany zasad funkcjonowania nadzoru.

Czy proporcje pomiędzy zakresem nadzoru publicznego i samorządowego są w Polsce właściwe? W różnych krajach Unii Europejskiej te proporcje są różne. Czy w Polsce można sobie wyobrazić inny wariant niż ten obowiązujący obecnie?

Proporcje pomiędzy zakresem nadzoru samorządowego i publicznego budzą wiele kontrowersji, a nawet emocji. Można sobie wyobrazić wiele wariantów podziału zadań pomiędzy organy nadzoru samorządowego i publicznego. Nie chciałbym jednak nic w tej sprawie sugerować, liczę na inwencję Uczestników XI Dorocznej Konferencji Audyttingu.

Zanotował: Krzysztof Sobczak

Minął rok

Rozporządzenie w sprawie ubezpieczenia

W dniu 3 grudnia 2009 r. Minister Finansów wydał rozporządzenie w sprawie obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych. Rozporządzenie określa szczegółowy zakres ubezpieczenia obowiązkowego z tytułu wykonywania czynności rewizji finansowej oraz innych usług świadczonych przez podmioty.

W związku z rozporządzeniem KIBR podpisała porozumienie w sprawie zasad zawierania umów obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej podmiotów uprawnionych.

Porozumienie pozwala zawrzeć obowiązkowe ubezpieczenie OC podmiotu na preferencyjnych warunkach, ze składką znacznie niższą od ogólnie obowiązujących taryf zakładów ubezpieczeń.

Szkolenie kontrolerów

W dniach 7–9 grudnia 2009 r. w Józefowie k. Warszawy odbyło się szkolenie wizytatorów i kontrolerów zawodowych Krajowej Komisji Nadzoru oraz narada szkoleniowa Krajowego Sądu Dyscyplinarnego i Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego.

W pierwszej części spotkania, które miało charakter roboczy, wizytatorzy i kontrolerzy wysłuchali wystąpienia przedstawiciela Ministerstwa Finansów na temat nowej ustawy o biegłych rewidentach oraz dyskutowali m.in. o nowym protokole kontroli. Rzecznicy dyscyplinarni i członkowie Sądu zajmowali się zasadami postępowania dyscyplinarnego wynikającymi z nowej sytuacji prawnej.

W drugiej, połączonej części obrad, uczestnicy szkolenia spotkali się z sędzią Arkadiuszem Opalą.

Finanse oddziałów

W posiedzeniu Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, które odbyło się 15 grudnia 2009 r., brali udział przewodniczący zarządów regionalnych oddziałów KIBR. Tematem posiedzenia były m.in. kwestie finansowania działalności regionalnych oddziałów oraz zagadnienia związane z Nadzwyczajnym Krajowym Zjazdem Biegłych Rewidentów i opracowywanym statutem KIBR.

UE przygotowuje nowe standardy

Komisja Europejska poddała konsultacji publicznej Międzynarodowy Standard Sprawozdawczości Finansowej dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw (IFRS for SMEs) opublikowany przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (IASB) w lipcu 2009 roku. Z uwagi na duże znaczenie tego standardu Krajowa Izba Biegłych Rewidentów postanowiła wypracować wspólnie stanowisko polskiego środowiska biegłych rewidentów i zaproponowała członkom samorządu nadsyłanie komentarzy do tego dokumentu.

Minął rok

Szkolenie o sprawozdaniach Lasów Państwowych

W dniach 21 i 28 stycznia oraz 4 lutego 2010 r. w siedzibie Krajowej Izby Biegłych Rewidentów odbyły się szkolenia z zakresu problematyki badania sprawozdań finansowych w jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych. Szkolenia zorganizowano z inicjatywy Dyrekcji Generalnej Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe.

W trakcie zajęć uczestnicy zapoznali się m.in. z polityką rachunkowości PGL Lasy Państwowe oraz problemami związanymi ze sporządzaniem sprawozdania zbiorczego, a także z wynikami kontroli przeprowadzonych w PGL Lasy Państwowe, m.in. przez NIK. W zajęciach wzięły udział 123 osoby.

Zasady kwalifikacji kandydatów

W posiedzeniu Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, które odbyło się 30 marca 2010 roku brali udział prezesi Regionalnych Rad Biegłych Rewidentów.

Tematem posiedzenia były m.in. kwestie związane z regulacjami dotyczącymi postępowania kwalifikacyjnego kandydatów na biegłych rewidentów oraz zagadnienia związane z obligatoryjnym doskonaleniem zawodowym.

Szkolenie wizytatorów

W dniach 5–7 maja 2010 r. w Warce k. Warszawy odbyło się szkolenie wizytatorów i kontrolerów zawodowych organizowane przez Krajową Komisję Nadzoru.

Zgodnie z uchwałą KKN w sprawie zasad doskonalenia zawodowego kontrolerzy zatrudnieni w KIBR oraz osoby powołane do pełnienia funkcji wizytatora, poza obowiązkiem odbywania corocznego obligatoryjnego doskonalenia zawodowego biegłych rewidentów, mają także obowiązek uczestniczenia w szkoleniach organizowanych przez KKN (nie rzadziej niż dwa razy w roku kalendarzowym).

Tematem szkoleń są zagadnienia związane z przeprowadzaniem kontroli w podmiotach uprawnionych.

Seminarium o nadzorze publicznym

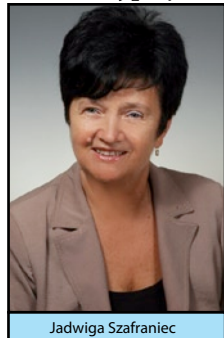
W ramach porozumienia Krajowa Izba Biegłych Rewidentów i Organizacji Ekspertów i Licencjonowanych Księgowych Rumunii (CECCAR) w dniach 20–21 maja 2010 roku w Krakowie odbyło się seminarium poświęcone problematyce nadzoru publicznego.

W krakowskim seminarium poza polskimi biegłymi rewidentami udział wzięli reprezentanci zawodu z Rumunii, w tym m.in. prezes CECCAR prof. Marin Toma. W trakcie spotkania uczestnicy wymienili się doświadczeniami na temat wdrażania przepisów Dyrektywy 2006/43/WE oraz funkcjonowania nadzoru publicznego nad firmami audytorskimi w Polsce i w Rumunii.

SZWAJCARIA ZAPŁACI ZA SZKOLENIA

ROZMOWA Z JADWIGĄ SZAFRANIEC, WICEPREZES KRBR, PRZEWODNICZĄCĄ KOMISJI DS. SZKOLEŃ ORAZ ALEKSANDRĄ SMEJDĄ-ROŚLONIEC, DYREKTOR BIURA KIBR.

W ubiegłym roku Ministerstwo Finansów poinformowało, że KIBR jest jednym z beneficjentów bezzwrotnej pożyczki z tzw. funduszu szwajcarskiego. Na co przeznaczone zostaną te pieniądze?

Jadwiga Szafrańec

Kwota jest niebagatelna, bo wynosi aż 10 milionów franków szwajcarskich. Co do sposobu ich wydania, warto zacytować nazwę projektu: „Poprawa środowiska biznesowego i dostępu do kapitału dla małych i średnich przedsiębiorstw. Projekt indywidualny dotyczący wspierania zdolności instytucjonalnych i prawnych na poziomie krajowym w zakresie sprawozdawczości finansowej i audytu w sektorze prywatnym”.

Można spodziewać się serii szkoleń?

Dokładnie tak. O ich programie eksperci KIBR przez kilka miesięcy rozmawiali z przedstawicielami

Banku Światowego, który pełni rolę instytucji realizującej, oraz Ministerstwa Finansów jako organizacji pośredniczącej w realizacji programu. KIBR określiła obszary, które powinny zostać objęte serią szkoleń. Wiele cennych uwag, obok Komisji ds. Szkoleń Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, zgłosiła Krajowa Komisja Nadzoru. Głos KKN był bardzo ważny, ponieważ część szkoleń powstała z myślą o kontrolerach i wizytatorach. Pierwsze odbędą się najprawdopodobniej już w grudniu.

Aleksandra Smejda-Rostonic

Co wynika z tych konsultacji?

Priorytetem są Międzynarodowe Standardy Rewizji Finansowej. Dla KIBR jest to ważne, ponieważ standardy zostały niedawno znowelizowane. Inny blok szkoleń dotyczyć będzie Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej.

Ilu biegłych zostanie objętych szkoleniami?

W zakresie MSRF planujemy przeszkolenie wszystkich biegłych rewidentów wykonujących zawód, a zatem grupy około 4 tysięcy osób. Oprócz tego 45 osób rocznie będzie szkoliło się z Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej. Komisja ds. Szkoleń ma opracować konkretne kryteria przyjęć na te szkolenia. Będą również szkolenia uzupełniające z MSSF trwające po 2–3 dni, dla tych, którzy wcześniej przeszkolili się z podstaw MSSF. W planach są również zaawansowane szkolenia dotyczące zagadnień bardziej złożonych, takich jak łączenie spółek, konsolidacja, instrumenty finansowe. Tutaj przewidziano po 5–6 dni szkolenia dla 50 osób rocznie, z czego około 20 miejsc przypadnie KIBR, reszta Stowarzyszeniu Księgowych w Polsce oraz Ministerstwu Finansów.

Kto jeszcze, oprócz KIBR, skorzysta ze szwajcarskich funduszy?

Oprócz wspomnianych już instytucji beneficjentami są m.in. Ministerstwo Gospodarki, Ministerstwo Skarbu Państwa, KNF, KNA, Komitet Standardów Rachunkowości, a także NBP. Projekt jest zaplanowany na siedem lat.

Kiedy rozpoczną się szkolenia?

Z informacji nadchodzących z MF wynika, że szkolenia powinny rozpocząć się już pod koniec tego roku. Obecnie Bank Światowy finalizuje umowę z firmą, która będzie szkolić zarówno z MSSF, jak i MSRE. Gdy tylko zostanie podpisana, KIBR rozpocznie realizację projektu. Ostatnio zmieniła się koncepcja szkolenia z Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej. Planowano, że grupa 4 tysięcy biegłych zostanie podzielona na pięć lat, po 800 osób rocznie. Teraz mamy sygnały, że materiał z MSRF będzie podzielony na pięć lub sześć modułów i szkolenie będzie odbywać się sukcesywnie.

Co to będzie oznaczać dla kształtu szkoleń?

Najpierw będzie opracowany pierwszy, podstawowy moduł – wprowadzenie do standardów, z którego wszyscy biegli mają być przeszkoleni na przełomie tego i przyszłego roku. Szkolenie będzie jednodniowe. Następnie będzie drugi moduł i kolejne – po prostu wszyscy biegli będą się szkolić w tym samym czasie. Nie będzie sytuacji, w której ktoś będzie miał całą wiedzę na temat standardów, a ktoś inny będzie dopiero zaczynał od podstaw. To sensowne rozwiązanie, ale jeszcze nie zostało potwierdzone.

Czy ze środków funduszu sfinansowane będą tylko szkolenia biegłych rewidentów?

Jest jeszcze jeden projekt, nad którym pracuje KIBR. Chodzi o zintegrowany system informatyczny wspierający działanie samorządu. Jego stworzeniem są żywotnie zainteresowane KNA i MF. Służyłby on, m.in. do prowadzenia ewidencji biegłych rewidentów i podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych, w tym publicznej listy i rejestru, ewidencji wykonania obowiązku obligatoryjnego szkolenia, ewidencji prowadzonych postępowań dyscyplinarnych oraz przeprowadzanych kontroli, a także obsługi postępowania kwalifikacyjnego dla kandydatów na biegłych rewidentów. Ideałem dla KIBR jest, by system ten umożliwił korzystanie przez biegłych rewidentów z dokumentów w trybie on-line, a także z e-learningu. Gotowe są już – opracowane przez KIBR – założenia do programu i łąda moment powinien nastąpić wybór dostawcy usługi. Ważne jest to, że system ma być bezpieczny, nowoczesny i wspólny dla KIBR oraz organu nadzoru.

Rozmawiał: Jacek Miciński

Goście zagraniczni zaproszeni na XI Doroczną Konferencję Audytingu

HILDE BLOMME – dyrektor ds. regulacji zawodowych Federacji Europejskich Księgowych (FEE)
GINTARAS GRIKŠAS – Komisja Europejska, urzędnik Wydziału F4 Rewizji Finansowej
JOHN CARCHRAE – Bank Światowy, starszy specjalista ds. zarządzania finansowego, Centrum ds. Reformy Sprawozdawczości Finansowej, Region Europy i Azji Centralnej, Biuro w Wiedniu
IWONA WARZECHA – Bank Światowy, starszy specjalista ds. zarządzania finansowego, biuro w Warszawie
MICHÈLE CARTIER LE GUÉRINEL – przedstawiciel generalny Międzynarodowej Federacji Ekspertów Finansowych Krajów Frankofońskich (FIDEF)
SHA ALI KHAN – dyrektor ACCA ds. Monitoringu
PAWEŁ SPIECHOWICZ – wiceprezes ACCA na Polskę
NAJAF TALIBOV – doradca naukowy prezesa Izby Biegłych Rewidentów Republiki Azerbejdżanu (CAAR)
PAUL VAN GEYT – ekspert, reprezentant Instytutu Biegłych Rewidentów Przedsiębiorstw, Belgia (IRE)
LADISLAV LANGR – członek Komisji Wykonawczej Izby Biegłych Rewidentów Republiki Czeskiej (KACR)
AIJA KALNINA – członek Zarządu Łotewskiego Stowarzyszenia Biegłych Rewidentów (LZRA)
SVETLANA KOLESNIKOVA – członek Zarządu Łotewskiego Stowarzyszenia Biegłych Rewidentów (LZRA)

WOLFGANG STEGMANN – wiceprezes Zarządu DATEV eG
STEFAN KUKLA – członek Zarządu DATEV eG, dyrektor ds. rynków międzynarodowych
PROF. MARIN TOMA – prezes Organizacji Ekspertów i Licencjonowanych Księgowych Rumunii (CECCAR)
DANIELA VULCAN – dyrektor wykonawczy CECCAR
ECATERINA NECȘULESCU – prezes Filii CECCAR w Galati
TUDOR NEGRİȘAN – prezes Filii CECCAR w Tulcea
HORIA NEAMTU – wiceprezes Izby Rewidentów Finansowych Rumunii (CAFR)
VIKTORIYA LISINA – wiceprezes Stowarzyszenia Biegłych Rewidentów Ukrainy (AAU)
SVITLANA ZUBILEVYCH – przewodnicząca Komisji ds. Edukacji i Certyfikacji Ukraińskiej Federacji Profesjonalnych Księgowych i Biegłych Rewidentów (UFPAA)
ISTVÁN PUSKÁS – członek Komisji ds. Kontroli Jakości Izby Węgierskich Biegłych Rewidentów (MKVK)
CLIVE PARRITT – zastępca prezesa Instytutu Biegłych Rewidentów Anglii i Walii (ICAEW)
DR MARTIN MANUZI – dyrektor, Biuro Europejskie Instytutu Biegłych Rewidentów Anglii i Walii (ICAEW) w Brukseli
JOE SMO CZYŃSKI – członek Rady Instytutu Biegłych Rewidentów Anglii i Walii (ICAEW)
CAROLINE NEWTON – kierownik ds. europejskich Instytutu Biegłych Rewidentów Anglii i Walii (ICAEW)

Zaliczenie obligatoryjnego doskonalenia zawodowego

Zgodnie z uchwałą nr 1811/41/2010 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 30 marca 2010 r. w sprawie uzupełnienia tematyki obligatoryjnego doskonalenia zawodowego dla biegłych rewidentów, udział w konferencji zalicza, w bieżącym roku, 10 godzin obligatoryjnego doskonalenia zawodowego z zakresu bloku tematycznego: Rewizja Finansowa.

Warunkiem otrzymania zaświadczenia o udziale w szkoleniu jest złożenie podpisu na listach obecności każdego dnia konferencji.

Listy wyłożone będą w recepcji Biura KIBR:

- 3 listopada 2010 r. w godz. 11:00–14:00
- 4 listopada 2010 r. w godz. 8:00–10:00

Wydawanie zaświadczeń:

- 5 listopada 2010 r. w godz. 8:30–11:00

W przypadku wydania zaświadczenia, Biuro KIBR automatycznie dokona adnotacji o zaliczeniu szkolenia.

KOMUNIKATY

Obrazy w Warszawiance

Podczas XI Konferencji uczestnicy zostali zakwaterowani w hotelach: Centrum Kongresowe WARSZAWIANKA, a także w Ośrodku Szkoleniowym ZETOM oraz WINDSOR PALACE HOTEL (znajdujących się w odległości około 5 minut od miejsca obrad). Na obrady oraz posiłki (obiady i kolacje) zapraszamy do Centrum Kongresowego Warszawianka. Śniadania będą podawane w miejscu zakwaterowania.

Referaty w specjalnej publikacji

Po zakończeniu konferencji opublikowane zostaną materiały pokonferencyjne. Publikacja, którą uczestnicy konferencji otrzymają drogą pocztową, zawierać będzie wszystkie referaty i komunikaty nadesłane na konferencję, w tym także te, które nie zostaną wygłoszone podczas obrad.

Koncert

Pierwszy dzień konferencji zakończy Wieczer Włoski, który odbędzie się w sali bankietowej Yacht Clubu. Yacht Club znajduje się na terenie CK Warszawianka przy Zalewie Zegrzyńskim.

Sponsorzy prezentują książki i programy

W trakcie Konferencji do dyspozycji uczestników pozostają stoiska sponsorów, prezentujących literaturę fachową oraz programy komputerowe. W holu znajduje się także stoisko Krajowej Izby Biegłych Rewidentów.

Informacje w recepcji Konferencji

Wszelkie informacje uczestnicy konferencji mogą uzyskać u pracowników Biura KIBR.

W piątek wyjazd o godz. 13.00

W dniu 5 listopada autokary do Warszawy będą odjeżdżały spod każdego z hoteli o godz. 13.00.

Powstaje doktorat o samorządzie – prośba o wypełnienie ankiety

Zachęcamy wszystkich uczestników konferencji do wypełnienia formularza ankiety, której celem jest zbadanie opinii środowiska biegłych rewidentów na temat funkcjonowania samorządu zawodowego. Ankieta ta jest prowadzona w celu napisania pracy doktorskiej pod tytułem *Samorząd zawodowy w Polsce – założenia teoretyczne a praktyka funkcjonowania*. Praca powstaje na Wydziale Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Jest to niezwykle ważny problem badawczy, który do tej pory w niewielkim stopniu został opisany w polskiej literaturze politologicznej. Jego podjęcie jest zatem szczególnie ważne dla rozwoju nauki o samorządzie, ale również dla prawidłowego ukształtowania i funkcjonowania ustroju samorządu w Polsce, w tym również samorządu zawodowego biegłych rewidentów.

Pierwsza część badania została przeprowadzona na Nadzwyczajnym Krajowym Zjeździe Biegłych Rewidentów, który obradował w dniach 21–22 marca 2010 r. w Jachrance. Druga część badania prowadzona jest w trakcie trwania XI Dorocznej Konferencji Audytingu. Ankieta jest całkowicie anonimowa i służyć będzie tylko i wyłącznie celom naukowym. Wyniki prowadzonych badań zostaną upowszechnione w społeczności biegłych rewidentów za pośrednictwem władz samorządowych. Autor badania mgr Paweł Antkowiak z Wydziału Nauk Politycznych i Dziennikarstwa Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu prosi o uważne przeczytanie pytań i udzielenie odpowiedzi.

Ankieta znajduje się w recepcji konferencji, u pracowników Biura KIBR.

Minął rok

Dwa rozporządzenia ministra

Zgodnie z ustawą o biegłych rewidentach Minister Finansów wydał rozporządzenie z dnia 29 grudnia 2009 r. w sprawie postępowania kwalifikacyjnego na biegłych rewidentów oraz rozporządzenie z dnia 15 stycznia 2010 r. w sprawie kontroli wykonywania zawodu przez biegłych rewidentów i działalności podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych.

Narada Rzecznika i Sądu

W dniach 16–17 czerwca 2010 r. w siedzibie KIBR w Warszawie odbyła się wspólna narada Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego i Krajowego Sądu Dyscyplinarnego. Podczas spotkania wykład na temat *Powiązania regulaminu postępowania dyscyplinarnego wobec biegłych rewidentów z kodeksem postępowania karnego* wygłosił sędzia Arkadiusz Opala.

Seminarium o odpowiedzialności rewidentów

W ramach porozumienia KIBR i Organizacji Ekspertów i Licencjonowanych Księgowych Rumunii (CECCAR) w dniach 15–17 lipca 2010 r. w Neptun (Rumunia) odbyło się seminarium poświęcone problematyce odpowiedzialności biegłych rewidentów, zasadom etyki oraz zapewnianiu jakości. W seminarium udział wzięli biegli rewidentenci z Rumunii oraz reprezentanci zawodu z Polski, w tym m.in. prezesi obu organizacji.

W Białowieży o postępowaniu dyscyplinarnym

W dniach 6–8 września 2010 r. w Białowieży odbyła się konferencja szkoleniowa Krajowego Rzecznika Dyscyplinarnego i Krajowego Sądu Dyscyplinarnego. W trakcie spotkania wykłady z serii *Zasady postępowania przed Krajowym Sądem Dyscyplinarnym* wygłosił sędzia Arkadiusz Opala, natomiast wykład pod tytułem *Podstawowe zasady prowadzenia postępowania przygotowawczego* poprowadziła prokurator Violetta Sienkowska. Gościem konferencji był m.in. prezes Adam Kęsik; w szkoleniu wzięli udział także członkowie Krajowej Komisji Nadzoru.

Wskazówki do MSRF

IFAC, opierając się na programie wspomagającym przyjęcie i wdrożenie Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej, opracował dokument pod tytułem *Wskazówki dotyczące efektywnego stosowania MSRF*. Celem dokumentu jest pomoc małym i średnim firmom audytorskim w stosowaniu standardów. Wskazówki, w języku polskim i angielskim, dostępne są na stronie internetowej www.kibr.org.pl.

SYLWETKI POLSKICH PRELEAGENTÓW

Ewa Walińska

Dr hab., prof. nadzw. Uniwersytetu Łódzkiego, w Katedrze Rachunkowości Wydziału Zarządzania, kierownik Zakładu Rachunkowości Finansowej.

Jest współautorką m.in. pierwszego w Polsce tłumaczenia międzynarodowych standardów rachunkowości, projektów dotyczących rachunkowości zarządczej, polityki rachunkowości oraz planów kont w wielu polskich przedsiębiorstwach.

Jest członkiem międzynarodowego stowarzyszenia rachunkowości European Accounting Association, Przewodniczącą Komisji ds. Edukacji Rachunkowości Rady Naukowej SKwP, członkiem Zespołu ds. Certyfikacji Zawodu Księgowego SKwP, Członkiem Głównej Zawodowej Komisji Egzaminacyjnej SKwP.

Referat: *Nowa formuła sprawozdania finansowego IASB/FASB wyzwaniem dla rewizji finansowej*

Jerzy Gierusz

Profesor zwyczajny Uniwersytetu Gdańskiego. Od 1994 roku kierownik Katedry Rachunkowości UG oraz kierownik Studium Podyplomowego Rachunkowości i Finansów UG. W latach 1999–2005 prodziekan Wydziału Zarządzania UG. Od 2000 roku członek Komisji ds. Doskonalenia Przepisów i Zasad Rachunkowości Rady Naukowej Zarządu Głównego Stowarzyszenia Księgowych w Polsce.

W latach 1999–2000 członek zespołu przygotowującego projekt tzw. „dużej” nowelizacji ustawy o rachunkowości. Od 2006 roku członek Komitetu Standardów Rachunkowości III i IV kadencji.

Referat: *Ocena przygotowanego przez IASB/FASB projektu sprawozdania finansowego*

Barbara Mistowska-Dragan

Biegły rewident, członek KIBR, prezes Zarządu Mistowskich Audyt Sp. z o.o. W latach 2001–2004 była podsekretarzem stanu w Ministerstwie Skarbu Państwa. Była też Członkiem Komisji Papierów Wartościowych i Giełd i Komitetu Standardów Rachunkowości. Uczestniczyła w pracach Grupy Ekspertów ds. Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i Sprawozdawczości Finansowej (ISAR) powołanej w ramach UNCTAD. Jest wykładowcą na Uniwersytecie Łódzkim, Uniwersytecie Warszawskim oraz w Szkole Głównej Handlowej.

Referat: *Czy procedury kontroli jakości w podmiocie uprawnionym do badania wpływają na ograniczenie ryzyka badania?*

Kazimierz Sawicki

Biegły rewident, profesor zwyczajny w Katedrze Rachunkowości Finansowej i Audytu Uniwersytetu Szczecińskiego. Jest prezesem Regionalnej Rady Biegłych Rewidentów w Szczecinie oraz członkiem Rady Naukowej i Komitetu Redakcyjnego „Zeszytów Teoretycznych Rachunkowości” SKwP. Autor wielu publikacji z dziedziny rachunkowości i rewizji finansowej. Wyróżniony czterema nagrodami Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego za osiągnięcia w działalności naukowo-badawczej.

Referat: *Komisja Nadzoru Audytowego i komitety audytu nowymi organami zapewnienia jakości badania sprawozdań finansowych*

Justyna Beata Zakrzewska

Jest doświadczonym biegłym rewidentem, członkiem ACCA, zajmuje się głównie zagadnieniami z zakresu MSSF i MSRF. Jest partnerem w firmie audytorsko-konsultingowej Account Sp. z o.o. specjalizującej się w obsłudze małych i dużych firm.

Od 2007 r. jest członkiem Grupy Technicznej przy Regionalnym Oddziale KIBR w Warszawie, specjalizującej się w MSSF i MSRF.

W 2008 r. była współtłumaczem i współwydawcą publikacji IFAC *Przewodnik Stosowania Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej w badaniu małych i średnich jednostek*, a w 2009 r. publikacji *Przewodnik wdrażania kontroli jakości w małych i średnich firmach audytorskich*.

Jest wykładowcą szkoleń obligatoryjnych organizowanych przez regionalne oddziały KIBR.

Referat: *Odpowiedzialność firmy audytorskiej za jej system kontroli jakości*

Teresa Martyniuk

Prof. nadzw. dr hab., rektor Sopotkiej Szkoły Wyższej, pracownik Katedry Rachunkowości Uniwersytetu Gdańskiego. Jest członkiem Rady Naukowej Stowarzyszenia Księgowych w Polsce, Komisji ds. Doskonalenia Zasad i Norm Rachunkowości przy Radzie Naukowej SKwP. Jest doświadczonym dydaktykiem ściśle związanym z praktyką gospodarczą. Specjalizuje się w problematyce z zakresu różnych form ewidencji podatkowej, wyce-ny oraz ewidencji majątku trwałego, rachunku kosztów. Jest redaktorem i współautorem komentarza do ustawy o rachunkowości.

Referat: *Badanie sprawozdań finansowych MSP w warunkach nadzoru nad biegłymi rewidentami*

Referat: *Badanie sprawozdań finansowych MSP w warunkach nadzoru nad biegłymi rewidentami*

Monika Kaczorek

Partner Mazars, wiceprezes Mazars Audit Sp. z o.o., biegły rewident i doradca podatkowy.

Od ponad 16 lat doradza polskim i międzynarodowym klientom Mazars z różnych sektorów gospodarki, głównie instytucjom finansowym i spółkom giełdowym. Jest doświadczonym specjalistą w zakresie audytu ustawowego, operacji fuzji i przejęć oraz due diligence. Posiada rozległą wiedzę z dziedziny polskich i międzynarodowych standardów rachunkowości (MSR/MSSF, US GAAP). Bierze udział w pracach ekip eksperckich w arbitrażach międzynarodowych. Jest prelegentem na licznych krajowych i międzynarodowych konferencjach i seminariach.

Referat: *Współpraca biegłego rewidenta z komitetem audytu*

Referat: *Współpraca biegłego rewidenta z komitetem audytu*

Anna Sirocka

Partner w Dziale Audytu i Doradztwa Gospodarczego Ernst & Young, gdzie kieruje działem doradztwa w zakresie rachunkowości. Dział ten specjalizuje się w interpretacji MSSF oraz Polskich Zasad Rachunkowości. Jest członkiem Komitetu Standardów Rachunkowości działającego przy Ministrze Finansów. Jest również członkiem Zespołu Ernst & Young ds. MSSF na Region EMEA (Europa, Środkowy Wschód, Indie i Afryka) oraz z rekomendacji KIBR Zespołu Ekspertów Technicznych Europejskiej Grupy Doradczej ds. Sprawozdawczości Finansowej (EFRAG).

Referat: *Odpowiedzialność biegłego rewidenta za czynności rewizji finansowej*

Referat: *Odpowiedzialność biegłego rewidenta za czynności rewizji finansowej*

Gabriela Ballion

Biegły rewident, pracownik naukowo-dydaktyczny w Katedrze Zarządzania Ochroną Pracy Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach oraz w Wyższej Szkole Bankowości i Finansów w Białymostku, wykładowca na studiach podyplomowych, doktorantka Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie.

Autorka kilkunastu publikacji z zakresu rewizji finansowej, audytu wewnętrznego oraz funkcjonowania programów finansowanych ze środków UE. Doświadczenia praktyczne zdobyła podczas dziesięcioletniej pracy w organach administracji państwowej, w jednostkach gospodarczych, pełniąc funkcje głównego księgowego i dyrektora finansowego, a następnie kierując przez pięć lat firmą audytorską.

Prowadzi szkolenia m.in. w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy, Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej w ramach szkolenia obligatoryjnego dla biegłych rewidentów.

Referat: *Nowe obowiązki biegłego rewidenta w świetle znowelizowanych regulacji prawnych*

Ernest Podgórski

Absolwent Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Gdańskiego, doktor nauk o zarządzaniu, posiada uprawnienia biegłego rewidenta. Jest prezesem Zarządu Zespołu Biegłych Rewidentów Saldo-Kredyt Sp. z o.o., a także pracownikiem Sopotkiej Szkoły Wyższej. Prowadzi wykłady z zakresu rachunkowości i rewizji finansowej na wyższych uczelniach oraz w wielu instytucjach szkoleniowych. Wykłada na szkoleniach obligatoryjnych dla biegłych rewidentów z zakresu Międzynarodowych Standardów Rachunkowości i Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej i Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej. Członek Komitetu Standardów Rachunkowości IV i V kadencji, autor szeregu publikacji z zakresu rachunkowości. Na codzień kieruje badaniami sprawozdań finansowych przedsiębiorstw oraz audytami projektów dofinansowywanych ze środków Unii Europejskiej.

Referat: *Znaczenie Krajowej Komisji Nadzoru Krajowej Izby Biegłych Rewidentów w systemie nadzoru publicznego nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi*

Referat: *Znaczenie Krajowej Komisji Nadzoru Krajowej Izby Biegłych Rewidentów w systemie nadzoru publicznego nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi*

Andrzej Młynarczyk

Doktor nauk ekonomicznych, biegły rewident, członek Zarządu i partner w Kancelarii Porad Finansowo-Księgowych dr P. Rojek Sp. z o.o. w Katowicach.

Uczestniczy w badaniu sprawozdań finansowych największych grup kapitałowych w Polsce i sprawuje nad tym badaniem nadzór, bierze udział w prywatyzacji dużych przedsiębiorstw państwowych oraz sporządzaniu prospektów emisyjnych. Prowadzi zajęcia dydaktyczne w Wyższej Szkole Bankowej w Poznaniu, jest również wykładowcą szkoleń dla spółek Skarbu Państwa oraz organizowanych przez Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, a także obligatoryjnych szkoleń organizowanych przez Krajową Izbę Biegłych Rewidentów. Jest członkiem rad nadzorczych różnych spółek, w tym między innymi w Telekomunikacji Polskiej S.A.

Referat: *Zasady wewnętrznej kontroli jakości podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych – praktyczne aspekty wdrożenia*

Krzysztof Burnos

Partner i właściciel firmy audytorsko-konsultingowej BBR Elma-PolAudit Sp. z o.o. Autor publikacji o charakterze doradczym z zakresu rachunkowości („Dobra Firma”, „Rzeczpospolita”), członek SME/SMP FEE Working Group zajmującej się problemami rachunkowości i rozwoju sektora MŚP w UE (Europejska Federacja Księgowych w Brukseli). Jest członkiem Komisji ds. Współpracy Międzynarodowej Krajowej Rady Biegłych Rewidentów, wykładowcą Uniwersytetu Łódzkiego, doktorantem Wydziału Zarządzania UŁ, zajmuje się rozwojem rachunkowości MŚP w Unii Europejskiej. W latach 2003–2007 członek zarządu RO KIBR w Łodzi.

Aktualnie wykonuje zawód biegłego rewidenta oraz doradcy biznesowego z zakresu prawa podatkowego, rachunkowości oraz wewnętrznego i zewnętrznego raportowania finansowego, wykorzystując doświadczenie zdobyte w międzynarodowym środowisku biznesu. Kieruje również badaniami jednostkowych i skonsolidowanych sprawozdań finansowych, w tym obejmujących spółki zagraniczne.

Referat: *Proporcjonalne stosowanie MSRF oraz MSKJ 1 przez firmy audytorskie*

Joanna Wielgórska-Leszczynska

Biegły rewident, doktor nauk ekonomicznych, adiunkt w Katedrze Rachunkowości w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie. Autorka kilku cenionych książek z dziedziny rachunkowości banków i wielu artykułów oraz recenzji.

Jako biegły rewident na stałe współpracuje z Krajową Izbą Biegłych Rewidentów. Jest przedstawicielem Izby w Radzie Rozwoju Rynku Finansowego.

Wieloletni pracownik Narodowego Banku Polskiego, w tym członek Zarządu NBP, główny księgowy i dyrektor Departamentu Operacyjno-Rachunkowego. Zastępca prezesa Zarządu Bankowego Funduszu Gwarancyjnego.

Członek Komitetu Standardów Rachunkowości I kadencji. Członek Komisji Etyki i Profesjonalizmu Zawodu Księgowego w Stowarzyszeniu Księgowych w Polsce. Członek Komisji Egzaminacyjnej dla kandydatów na biegłych rewidentów.

Referat: *Odpowiedzialność biegłego rewidenta i firmy audytorskiej za jakość czynności rewizji finansowej*

Arkadiusz Opala

Sędzia Sądu Okręgowego – Sądu Gospodarczego w Zielonej Górze, wieloletni wykładowca, ekspert i wybitny znawca prawa gospodarczego i handlowego, wizytator do spraw gospodarczych, egzekucyjnych i rejestrowych, autor publikacji z zakresu prawa gospodarczego, prawa pracy i prawa rejestrowego. Prowadzi wykłady m.in. Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, a także na szkoleniach Krajowej Izby Biegłych Rewidentów i Stowarzyszenia Księgowych w Polsce.

Referat: *Odpowiedzialność biegłego rewidenta za czynności rewizji finansowej w świetle nowej ustawy oraz odpowiedzialność cywilna na zasadach ogólnych*

„Wiadomości Konferencyjne”
Wydawca: Krajowa Izba Biegłych Rewidentów
Redakcja: LIGNAR PR - Jacek Miciński, Krzysztof Sobczak, Adam Ufnal.
Druk: Oneprint.eu

PROGRAM KONFERENCJI

3 listopada 2010 r. – dzień I (środa)

od 11.00

Rejestracja uczestników konferencji

13.00–14.00

Obiad

14.30–15.30

Powitanie gości i uczestników konferencji

– **Adam Kęsik**

Prezes Krajowej Rady Biegłych Rewidentów

Wystąpienia zaproszonych gości

15.30–17.00

Sesja plenarna I

– przewodniczy **Grzegorz Skrzyszewski**

Gintaras Griksas (Komisja Europejska)

Prace umijne w zakresie ustawowych badań sprawozdań finansowych

Hilde Blomme (FEE)

System zapewniania jakości i nadzoru publicznego w Europie

John Carchrae (Bank Światowy)

Wzmocnienie infrastruktury raportowania finansowego przedsiębiorstw w Polsce

Clive Parritt (ICAEW)

Regulacje dotyczące biegłych rewidentów, księgowych i innych uczestników rynku w gospodarce zglobalizowanej

Krzysztof Burnos, Mirosław Szmigielski

Green Paper

17.00–17.30

Przerwa na kawę

17.30–18.30

Sesja plenarna II

– przewodniczy **Wacław Nitka**

Michèle Cartier Le Guèrnel (FIDEF)

Nadzór: ostatni etap procesu regulacji?

Dr Martin Manuzi (ICAEW)

Samorząd, nadzór i interes publiczny: co dalej?

Paul Van Geyt (IRE)

Nadzór publiczny, zapewnianie jakości, dochodzenie i rola organizacji zawodowej w Belgii

18.30

Kolacja

20.00 **Wieczór włoski – Yacht Club**

4 listopada 2010 r. – dzień II (czwartek)

9.00–11.30

Sesja plenarna III

– przewodniczy **dr Danuta Krzywdą**

Prof. dr hab. Kazimierz Sawicki

Komisja Nadzoru Audytowego i komitety audytu nowymi organami zapewnienia jakości badania sprawozdań finansowych

Sha Ali Khan (ACCA)

Oczekiwanie nadzoru właścicielskiego wobec biegłych rewidentów: poglądy przewodniczących komitetów audytu na przykładzie dynamicznej gospodarki Singapuru

Arkadiusz Opala (Sędzia Sądu Okręgowego)

Odpowiedzialność biegłego rewidenta za czynności rewizji finansowej w świetle nowej ustawy oraz odpowiedzialność cywilna na zasadach ogólnych

Anna Sirocka

Odpowiedzialność biegłego rewidenta za czynności rewizji finansowej

Dr Joanna Wielgórska-Leszczynska

Odpowiedzialność biegłego rewidenta i firmy audytorskiej za jakość czynności rewizji finansowej

Dr Ernest Podgórski

Znaczenie Krajowej Komisji Nadzoru Krajowej Izby Biegłych Rewidentów w systemie nadzoru publicznego nad biegłymi rewidentami i firmami audytorskimi

Wolfgang Stegmann (DATEV eG)

Jak DATEV eG wspiera biegłych rewidentów oraz KIBR wraz z jej regionalnymi oddziałami w wypełnianiu wymogów nadzoru publicznego?

11.30–12.00

Przerwa na kawę

12.00–14.00

Sesja plenarna IV

– przewodniczy **dr Władysław Fałowski**

Prof. Marin Toma (CECCAR)

Zasady i procedury kontroli jakości w firmach audytorskich w Rumunii

Krzysztof Burnos

Proporcjonalne stosowanie MSRF oraz MSKJ 1 przez firmy audytorskie

Dr Andrzej Młynarczyk

Zasady wewnętrznej kontroli jakości podmiotu uprawnionego do badania sprawozdań finansowych – praktyczne aspekty wdrożenia

Barbara Misterska-Dragan

Czy procedury kontroli jakości w podmiocie uprawnionym do badania wpływają na ograniczenie ryzyka badania?

Justyna B. Zakrzewska

Odpowiedzialność firmy audytorskiej za jej system kontroli jakości

Dr hab. prof. UG Teresa Martyniuk

Badanie sprawozdań finansowych MSP w warunkach nadzoru nad biegłymi rewidentami

Krzysztof Burnos

Komunikat Komisji ds. Współpracy Międzynarodowej KRBR

14.00–15.30

Obiad

15.30–18.00

Sesja plenarna V

– przewodniczy **Maciej Ostrowski**

Dr hab. prof. UŁ Ewa Walińska

Nowa formuła sprawozdania finansowego IASB/ FASB wyzwaniem dla rewizji finansowej

Prof. dr hab. Jerzy Gierusz

Ocena przygotowanego przez IASB i FASB projektu sprawozdania finansowego

Monika Kaczorek

Współpraca biegłego rewidenta z komitetem audytu

Gabriela Ballion

Nowe obowiązki biegłego rewidenta w świetle znowelizowanych regulacji prawnych

Mariusz Andrzejewski

Wpływ Dyrektywy WE/43/2006 na system rewizji finansowej w Polsce – wyniki badań

Maciej Krajewski (Wystąpienie sponsorowane – Wolters Kluwer Polska)

Rola baz informacji prawnej w działalności biegłego rewidenta. Zastosowanie Vademecum Biegłego Rewidenta w kancelarii audytorskiej

20.00

Uroczysta kolacja

5 listopada 2010 r. – dzień III (piątek)

9.30–11.30

Sesja plenarna VI – Dyskusja panelowa

– przewodniczy **Antoni Kwasiborski**

Przedmiotowo-podmiotowe aspekty nadzoru publicznego i samorządowego

11.30–12.00

Podsumowanie merytoryczne konferencji

– **dr Jadwiga Szafraniec**

Przewodnicząca Komisji ds. szkoleń

Zakończenie konferencji

– **Adam Kęsik**

Prezes Krajowej Rady Biegłych Rewidentów

12.00–13.00

Obiad